

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle koskien Keski-Suomen ELY-keskuksen valitusta, maa-aineslupa Peab Industri Oy, Harisen sora-alue ja Leväsuo

Lupa- ja valvontalautakunta 15.06.2022 § 52
476/11.03.03.00/2022

Valmistelija: ympäristötarkastaja Anne Yli-Olli, puh. 0400 676 940

Keski-Suomen ELY-keskus on valittanut Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen lupa- ja valvontalautakunnan 22.3.2022 §27 Peab Industri Oy:lle myöntämästä maa-ainesluvasta Harisen sora-alue 410-410-4-104 ja Leväsuo 410-410-4-112. Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa valituksen johdosta 1) antamaan lausunnon valitukseen sisältyvän päätöksen täytäntöönpanokiellon kieltämistä koskevan vaatimuksen osalta 30.5.2022 mennessä ja liittämään lausuntoon jäljennökset valituksen alaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista, ja 2) antamaan valituksen johdosta muilta osin lausunnon 13.6.2022 mennessä.

Koska lupa- ja valvontalautakunnan maa-aineslupapäätös ei ollut yksimielinen, antaa lausunnon asiassa lautakunta. Lausunto kohtaan 1 on annettu edellisessä 24.5.2022 pidetyssä kokouksessa. Varsinaisen valituksen osalta lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 20.6.2022 saakka.

Valitus koskee Peab Industri Oy:lle myönnettyä maa-aineslupaa hiekan, soran ja kalliokiviaineksen ottamiseen. Alue sijaitsee Valkolan 1E luokan pohjavesialueella. Valkolan vedenottamo sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä.

Alueella on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen. Lupa on myönnetty Laukaan kaavoitus- ja rakennuslautakunnassa 25.9.2012 § 175 (364/11.01.00/2012), lupamääräyksiä on muutettu ja täydennetty Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 25.8.2014 (nro 14/0272/1).

Alueella oli Laukaan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan 25.9.2012 § 174 myöntämä maa-aineslupa soran ja kalliokiviaineksen ottoon. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksellään 30.12.2013 (13/0791/2) pysyttänyt lautakunnan myöntämän maa-ainesten ottoluvan. Ottoluvan voimassaolo on päättynyt 22.2.2022. Nyt myönnetty maa-aineslupa vastaa pääosin edeltävää maa-aineslupaa.

Keski-Suomen ELY-keskus perustelee valitustaan sillä, että ottaminen olisi maa-aineslain 3§:n 1 mom. kohdan 1, *kauniin maisemakuvan turmeltumista*, ja kohdan 4, *tärkeän tai muun vedenhankitakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen laadun tai antoisuuden vaarantumista, ellei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa*, vastaista. Valitusta perustellaan mm. sillä, että kalliolouhinta vaikuttaa pohjavesialueen määrälliseen ja kemialliseen tilaan, maa-aineslupa sijoittuu noin 520 metrin etäisyydellä olevan tutkitun vedenottopaikan vedenkertymäalueelle ja lähisuojavyöhykkeelle, viereisellä kiinteistöllä on havaittu lammikoitumista, eikä ottamiselle ole haettu vesilain mukaista lupaa. Kauniin maisemakuvan turmeltumista perustellaan Hitonhaudan kallioalueen (kallioalueen arvoluokka 3) läheisellä sijainnilla.

Esityslistan ohessa:

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausunto-/asiakirjojen toimittamispyyntö 13.5.2022 (Drno 1043/03.04.04.04.24/2022)

- Maa-aineslupa päätös, lupa- ja valvontalautakunta 22.3.2022 § 27, Peab Industri Oy, Harisen sora-alue ja Leväsuo
- Kaavoitus- ja rakennuslautakunnan myöntämä ympäristölupa kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen 25.9.2012 § 175
- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös maa-ainesluvasta 30.12.2013 (13/0791/2)
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristöluvasta 25.8.2014 (nro 14/0272/1)

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus Lupa- ja valvontalautakunta lausuu asiassa seuraavaa:

Kyseessä olevalla alueella on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa (25.9.2012 § 175) kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen. Lupamääräyksiä on Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä (nro 14/0272/1) osin muutettu maaperän ja pohjaveden suojauksen ja pohjaveden laadun tarkkailun osalta. Päätöksen mukaan lupa louhintaan ja murskaukseen on voitu myöntää. Lupa on lainvoimainen. Vaasan HaO:n päätöksen mukaan toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain mukaista pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan vaarantumista. Myös edeltävän, valituksenalaista lupaa vastaavan maa-ainesluvan (kaavoitus- ja rakennuslautakunta 22.3.2022 § 27) osalta on maa-aineslain 6 ja 3 §:n mukaisten luvan myöntöedellytysten todettu täyttyvän Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksellä (13/0791/2).

Hämeenlinnan HaO:n päätöksessä, kuten myös valituksenalaisessa päätöksessä, on todettu, ettei ottamistoiminta aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, erikoisen luonnonesiintymän tuhoutumista taikka sellaisia muutoksia luonnonolosuhteissa, että lupa tulisi evätä. Hitohaudan kallioalue ei ulotu luvan mukaiselle kaivualueelle, vaan sijaitsee noin 80 metrin etäisyydellä alueen rajasta. Keski-Suomen ELY-keskus ei ole maa-aineslupahakemuksesta antamassaan lausunnossa esittänyt ottamistoiminnan olevan ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n 1 mom. kohtien 1-3 kanssa. Lausunnossa on ainoastaan todettu, että arvokkaan kallioalueen läheinen sijainti tulee huomioida ottotoiminnan suunnittelussa ja alueen maisemoinnissa. Annettu lausunto on huomioitu lupamääräyksillä 17 ja 18.

Valituksessa esitetty tutkittu vedenottopaikka P 28 sijaitsee 520 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Vedenottamoalueella ei ole, tiedossa ei ole myöskään suunnitelmia tutkitun alueen käyttöönottamisesta. Nykyään käytössä oleva Laukaan Vesihuolto Oy:n Valkolan vedenottamo sijaitsee 3,5 km etäisyydellä ottoalueesta kaakkoon. Laukaan Vesihuolto Oy:ltä saadun lausunnon mukaan maa-aineslupahakemuksen mukaiselle maa-ainesten otolle ei ole vesihuollon näkökulmasta estettä.

Tutkitulle vedenottopaikalle P28 ei ole määritetty lähisuojavaikohyettä ja se sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Myöskään 3,5 km etäisyydellä olevalla Valkolan vedenottamolla ei ole määritetty lähisuojavaikohyettä.

Keski-Suomen ELY-keskus ei ole tuonut esille vesilain mukaista luvantarvetta maa-aineslupahakemuksesta antamassaan lausunnossa. Ottamistoiminta ei muutoinkaan ulotu pohjaveden pinnan alapuolelle, ei ole vedenottamon lähisuojavaikohykkeellä eikä ulotu laaja-alaisesti pohjavesialueelle. Pohjaveden pinnan korkeutta alueelta on seurattu putkesta HP1 pitkäjatkoisesti vuodesta

2004 eikä korkeudessa ole havaittu suurempia muutoksia korkeuden vaihdellessa tasolla +130,28131,43.

Luvan lupamääräyksen 8 mukaisesti pohjaveden pinnan ja alimman ottotason suojakerrospaksuus on 6 metriä. Suojakerrospaksuus on siten 2 metriä paksumpi kuin edeltävässä maa-ainesluvassa. Pohjaveden korkoa ja laatua on määrätty seurattavaksi ja uusi seurantaputki asennettavaksi ennen ottamistoiminnan aloittamista alueen pohjoisosaan, jolla suunnalla veden lammikoitumista on naapurikiinteistöllä havaittu (lupamääräykset 13-15).

Todettakoon lisäksi, että pohjaveden suojelusuunnitelmalla tai maa-ainesoppaan ohjeilla ei ole varsinaista oikeudellista sitovuutta. Maa-aineslainsäädännössä ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden perusteella lupa voitaisiin hylätä. Lausunnon lisäksi asiassa pyydetään huomioimaan päätöksessä esitetyt perustelut sekä alueelta aiemmin saadut Vaasan HaO:n ja Hämeenlinnan HaO:n päätökset ja niiden perustelut.

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.